

MOTORMÄNNENS RIKSFÖRBUND
FRIDHEMSGATAN 32, BOX 49163
100 29 STOCKHOLM

Motormännen

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

n.registrator@regeringskansliet.se
peter.kalliopuro@regeringskansliet.se

Stockholm 2017-10-27

Remissvar gällande Transportstyrelsens rapport Förarens användning av kommunikationsutrustning, N2017/03040/MRT

Motormännens Riksförbund är, med cirka 100 000 familjer som medlemmar, Sveriges största konsumentorganisation för bilister. Motormännen arbetar på medlemmarnas uppdrag för en hållbar, säker och tillgänglig mobilitet i hela landet.

Allmänna synpunkter

Motormännen delar i stort utredningens slutsatser angående behov av forskning och kunskapsutveckling, teknikutveckling och styrmedel för implementering, rättstillämpning, finansiella incitament, information och utbildning samt förslag till regeländring. Utredningen missar dock några aspekter av frågan om förarens användning av kommunikationsutrustning varför vi utvecklar några synpunkter och förslag nedan.

Inledningsvis måste vi påpeka att en förtydligande regeländring sedan länge är efterlängtd av en övervägande majoritet av landets trafikanter liksom av Motormännens medlemmar och den bör införas så snart överhuvudtaget möjligt. Den föreslagna regeländringen kan dock utvecklas ytterligare för ökad tydlighet, trygghet och säkerhet. Utredningen missar vidare en relativt enkel möjlighet till finansiellt incitament för säkrare fordon genom förändrade regler kring förmånsbilsbeskattning.

Förtydligande lagstiftning

Motormännen ställer sig generellt bakom utredningens slutsatser och välkomnar ett förtydligande i fordonsförordningen avseende användningen av handhållen mobil vid körning.

Utredningen påpekar vid flera tillfällen att problemen med distraktion från mobiltelefoner inte är isolerat till bilförare. Även bland andra trafikantgrupper förekommer användning av kommunikationsutrustning på ett distraherande sätt och det vore av trafiksäkerhetsskäl önskvärt att ett förtydligande om otillåten användning införs i en mer övergripande paragraf, så att det blir tydligt att samhället inte accepterar distraherande användning oavsett vilket fordonsslag som framförs.

Utredningen pekar också på den snabba teknikutvecklingen vad gäller kommunikationsutrustning men stannar vid att definiera just handhållen mobiltelefon som den kommunikationsutrustning vilken inte ska tillåtas i samband med körning. För att undvika framtida problem med definition av just begreppet *mobiltelefon*, bör en regelskärpning omfatta all handhållen kommunikationsutrustning, såsom till exempel GPS-navigatorer, musikspelare eller så kallade tablets.

Vi föreslår därför att nuvarande 4 kap 10 e § Fordonsförordningen flyttas och korrigeras något till ett tillägg till 3 kap Bestämmelser för trafik med fordon, till exempel som en paragraf 1 a med lydelsen:

*Vid färd på väg med ett fordon får föraren ägna sig åt aktiviteter som användande av mobiltelefon och annan kommunikationsutrustning endast om det inte inverkar menligt på förandet av fordonet. Föraren får därvid inte använda mobiltelefon eller **annan kommunikationsutrustning** på ett sådant sätt att han eller hon håller den i handen.*

Rättstillämpning, med behov av ökad övervakning

Motormännen delar utredningens synpunkt att det finns ett behov av ett RättsPM och förutsätter att den föreslagna regeländringen minskar den rådande oklarheten kring rättsläget i frågan om vad som är tillåtet och inte, avseende mobiltelefoni och annan kommunikationsutrustning vid framförande av fordon. Det behövs uppenbart ett tydligare underlag för polisens arbete med att övervaka trafikfarligt beteende i trafiken.

Utredningen pekar på ett viktigt behov av bättre övervakning. Motormännen delar utredningens ståndpunkt. För ökad trafiksäkerhet krävs att fler poliser gör fler kontroller av viktiga lagar och regler i trafiken. Under de senaste åren har det skett en stor teknisk förbättring av fordon samt fler mötesseparerade vägar som tillsammans med ett par andra säkerhetshöjande åtgärder har lett till minskat antal dödade och svårt skadade i vägtrafiken. Utvecklingen har nu avstannat. Under samma tid har antalet trafikpoliser i aktiv tjänst minskat med cirka 75 procent. Fokus har riktats från trafikanters beteenden i trafiken och förhoppningarna har satts till fordonens och infrastrukturens tekniska utveckling. Ett förnyat fokus på beteende och regelefterlevnad är absolut nödvändigt för att åter vända olyckskurvan åt rätt håll. Här spelar en aktiv poliskår avgörande roll för att vara närvarande i trafiken, informera om gällande lagar och regler samt vid behov lagföra trafikanter som bryter mot dem.

Finansiella incitament

Utredningen pekar på nyttan av trafiksäkerhetshöjande system som på senare tid långsamt har introducerats i nya fordon och som kan minska riskerna för allvarliga olyckor på grund av distraktion från kommunikationsutrustning eller andra företeelser under körning. Sådana system kan vara autobroms, filhållningssystem, koncentrations- eller trötthetsvarnare och döda-vinkel-varnare. Utredningen fokuserar på att stöd, till exempel i form av premier eller skattenedsättning för fordon med dessa system installerade, kräver att uppgifter om systemen finns införda i trafikregistret. Man missar dock förmånsbeskattnings roll i förnyelsen av fordonsflottan. Mer än hälften av de fordon som säljs nya köps av juridiska personer, mycket ofta som olika former av förmåns- eller tjänstebilar. Vid förmånsvärdets beräkning läggs extrautrustning på inköpspriset för bilen. Viss trafiksäkerhetshöjande utrustning, så som alkolås och handsfreesats, räknas dock inte som extrautrustning då förmånsvärdet ska beräknas.¹ Här finns således redan en existerande nedsättning av förmånsvärdet för en viktig trafiksäkerhetsfunktion. Annan trafiksäkerhetshöjande extrautrustning, såsom de som nämnts ovan, kan likaväl föras in bland sådan utrustning som inte ska läggas till bilens förmånsvärde, det skulle ge ytterligare incitament för en bredare introduktion av dessa system.

Om samtliga nya fordon vore utrustade med de senaste trafiksäkerhetssystemen av sådan karaktär som anges ovan skulle de negativa konsekvenserna av otillåten användning av kommunikationsutrustning minskas samtidigt som det skulle bidra till allmänt säkrare fordon och ett stort antal sparade liv i trafiken. Försäkringsbolaget Folksam presenterade på Tylösandsseminariet i september 2017 studier som visar på en potential om 150 sparade liv i bil vid en fem år snabbare introduktion av de senaste säkerhetssystemen i fordonen. Bland oskyddade trafikanter kunde 71–88 % omkomna fotgängare och cyklister ha överlevt om bilarna som varit inblandade i olyckorna under den studerade tidsperioden hade varit utrustade med den senaste säkerhetsutrustningen.²

Information och utbildning

Motormännen delar utredningens insikt om att förutom en tydligare lagstiftning, RättsPM och mer övervakning behövs fortsatta, återkommande och regelbundna informationskampanjer mot

¹ <https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2014.5/321424.htm#h-Raknas-inte-som-extrautrustning>

² Anders Kullgren och Matteo Ritz, Folksam, <https://www.slideshare.net/tylosandsseminariet>

distraherande användning av kommunikationsutrustning vid framförande av fordon under lång tid framöver. Motormännen är som Sveriges största medlemsorganisation inom trafikområdet en viktig aktör och opinionsbildare som gärna deltar i olika informationsaktiviteter i samverkan med andra aktörer, från planering till genomförande och utvärdering.

Vidare krävs kraftigt ökade insatser för utbildning i alla led, från grundskolan upp till körkortsutbildning för såväl A och B-behörighet som till tyngre behörigheter och yrkestrafikbehörigheter. Trafiksäkerhet och trafik kunskap behöver av många anledningar ges betydligt högre prioritet i grundskola och gymnasiet och här kommer självklart också utbildning kring de negativa konsekvenserna av handhållen kommunikationsutrustning in som en central del. Distraction bidrar till olyckor och skador i trafiken bland alla trafikantgrupper, såväl oskyddade som skyddade trafikanter. Det är av yttersta vikt att unga tidigt förstår vikten av att alltid vara koncentrerad på omgivningarna och annan trafik när man vistas och färdas i trafiken. Barn och unga är också ett utmärkt sätt att nå vuxna med viktig säkerhetsinformation.

Motormännens Riksförbund

Leif Naurin
Stf VD

Carl Zeidlitz
Trafiksäkerhetsansvarig